

## اثربخشی آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی یادگیری بر شایستگی اجتماعی - هیجانی، تاب آوری تحصیلی و سماجت در یادگیری دانش آموزان محروم از آموزش مجازی

فرحناز شهبازی<sup>۱\*</sup>، آمنه صحرایی<sup>۲</sup>، سهیلا همتی<sup>۳</sup>، صفیه یاسمی<sup>۴</sup>

۱. کارشناسی آموزش ابتدایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام، ایلام، ایران.

۲. کارشناسی علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور مهران، مهران، ایران.

۳. دانشجوی کارشناسی آموزش ابتدایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ایلام، ایلام، ایران.

۴. کارشناسی روانشناسی، دانشگاه پیام نور ایوان، ایوان، ایران.

### چکیده

پژوهش حاضر با هدف اثربخشی آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی یادگیری بر شایستگی اجتماعی - هیجانی، تاب آوری تحصیلی و سماجت در یادگیری دانش آموزان محروم از آموزش مجازی انجام شد. روش این پژوهش نیمه آزمایشی با طرح پیش آزمون - پس آزمون و گروه کنترل بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی دانش آموزان دختر مقطع ابتدایی شهر ایوان در نیم سال اول تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ بودند. از بین آنها ۳۰ نفر به روش نمونه‌گیری هدفمند به‌عنوان نمونه پژوهش انتخاب و به صورت تصادفی در دو گروه آزمایش (۱۵ نفر) و کنترل (۱۵ نفر)، گمارده شدند. افراد گروه آزمایش بسته آموزشی آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی یادگیری را در ۸ جلسه ۹۰ دقیقه‌ای (هر هفته ۲ جلسه)، به صورت گروهی دریافت کردند؛ افراد گروه کنترل به مدت ۲ ماه در لیست انتظار قرار گرفت. به‌منظور جمع‌آوری داده‌ها از پرسشنامه‌های شایستگی اجتماعی - هیجانی زو و

جسی (۲۰۱۲)، پرسش‌نامه تاب‌آوری تحصیلی سامونلز (۲۰۰۴)، پرسشنامه سماجت تحصیلی مارتین و مارش (۲۰۱۴) استفاده شد. جهت تحلیل داده‌ها از آزمون تحلیل کوواریانس، استفاده شد. یافته‌های حاصل از تحلیل داده‌های پژوهش نشان داد که با کنترل اثر پیش آزمون، بین میانگین نمرات پس‌آزمون افراد گروه‌های آزمایش و کنترل در متغیرهای شایستگی اجتماعی - هیجانی، تاب آوری تحصیلی و سماجت در یادگیری، تفاوت معناداری وجود داشت ( $p < 0.001$ ). در مجموع، با توجه به نتایج این پژوهش می‌توان گفت که استفاده از آموزش راهبردهای شناختی و فراشناختی یادگیری می‌تواند به‌عنوان مداخله‌ای مؤثر در جهت افزایش شایستگی اجتماعی - هیجانی، تاب آوری تحصیلی و کاهش سماجت در یادگیری دانش آموزان، مورد توجه مشاوران قرار گیرد.

**واژه‌های کلیدی:** راهبردهای شناختی و فراشناختی، شایستگی اجتماعی - هیجانی، تاب